

Kansallinen Lääkeinformaatioverkosto 2024–2026 Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua -työryhmä, kokous 4/2025, MUISTIO

Aika: 26.11.2025 klo 9.00–10.55

Paikka: Microsoft Teams -kokous

Läsnä:

Essi Kariaho, puheenjohtaja, Pharmaca Health Intelligence Oy
Minna Nissilä, sihteeri, Orion Oy
Erja Niemi, Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaala-apteekki
Elsi Similä, Fimea
Outi Lapatto-Reiniluoto, HUS (klo 9.30 asti)
Ilona Niittynen, HUS-apteekki (klo 9.30 asti)
Ville Valkonen, Kliinisen Farmasian Seura
Kristiina Airola, Kustannus Oy Duodecim
Henna Kyllönen, Suomen Apteekkariliitto
Ville-Matti Mäkinen, Suomen Proviisoriyhdistys ry

Kolme nostoa kokouksesta

1. Lääketietovarannon suunnittelu ja toteutus on käynnistynyt tehokkaasti.
2. Verkoston hankkeet ovat edenneet hienosti loppuvuoden aikana.
3. Liittyen biosimilaareihin ja lääkevaihtoon, työryhmä on toiminut aktiivisesti ja tukenut tätä hanketta monipuolisesti informaation avulla.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

3. Työryhmän toimintasuunnitelman toimenpiteiden ja kehittämisprojektien tilanne

Lääketietovarantoon liittyvä jatkotyö / Elsi Similä

Fimeassa on edistetty asiaa organisoitumalla. Ensi vuonna perustetaan uusi yksikkö kehittämään Lääketietovarantoa. Vuoden alusta kehitetään mm. käyttöliittymiä verkkopalvelua ajatellen. Fimean sivuilla voi seurata hankkeen edistymistä verkkouutisista ja sivuilta voi myös tilata uutiskirjeen. Tällä viikolla aiheesta julkaistaan SIC-artikkeli ja podcast.

Perjantaina 28.11. pidetään lääketietovarannon ajankohtaiskatsaus.

[Lääketietovarannon ajankohtaiskatsaus - Fimea.fi - Fimea](#)

Kehittämisen tueksi kerätään asiantuntijapooli: Kelan ja THL:n edustajien lisäksi mukaan kutsutaan yksittäisiä asiantuntijoita.

Ensi vaiheessa lääketietovarantoon on tulossa lääkkeiden perustiedot ja hintatiedot (nykyisessä lääketietokannassa olevat tiedot).

Digitaalisten hoitopolkujen ja niillä hyödynnettävien työkalujen kehittäminen

Lääketieto digitaalisissa hoitopoluissa ja terveyssovelluksissa / Ville-Matti Mäkinen, Tuomo Heinonen, Julia Lumijärvi (vanhempainvapaalla), Päivi Kiviranta, Tarja Pajunen, Raimo Ojala, Auri Sääskilahti

Aiheen materiaali on koottu artikkelimuotoon. Artikkelissa on sovellusten ryhmittely ja kategorisointi sekä siinä käsitellään sovellusten hyötyjä ja haasteita. Tarkoituksena on käsitellä trendejä, joita sovellusten piirissä on meneillään.

Ehdotettiin että tässä vaiheessa voisi keskittyä kuvaamaan, mikä on Terveyssovellusten tämänhetkinen yleistilanne, minkälaista lääketietoa sovellukset tällä hetkellä sisältävät – ja onko sitä.

Jos artikkelin saisi tehtyä jo alkuvuodesta, jatkokausia ajatellen verkostosta voisi saada mielipiteitä jatkotyöhön. Lääkinnällisistä laitteista on todennäköisesti saatavilla hyvin tietoa, mutta ne, jotka eivät kuulu siihen kategoriaan, ovat vaikeammin hallittavissa.

Kristiina mainitsi Open Evidence -tietokannan, joka on paljon käytössä ja antaa tietoa esim. lääkkeiden off label -käytöstä. Tätä tietokantaa, kuten yleisesti tekoälyä käytettäessä, on oltava tarkka tiedon luotettavuuden arvioinnissa, esim. annostustietoa hakiessa, onko annostus hyväksytty ko. maassa.

Elsi esitti, että Fimean Medical Device -arviointiperusteet voisi tuoda apua terveyssovellusten laadun arvioimiseen. Ehdotettiin, että jatkossa voidaan laatia esimerkiksi tarkistuslistoja sovellusten laadun arviointiin ja kerätä tilastotietoa lääkinnällisistä laitteista.

Hyvinvointialueiden resurssimuutosten myötä kyselytutkimuksen tai selvitystyön toteuttaminen käytössä olevista lääketietokannoista ja -palveluista hyvinvointialueilla / Ilona Niittynen, Erja Niemi

Työryhmä on laatinut sairaala-apteekeille suunnatun Forms-kyselyn. Nyt käytiin läpi saateviesti, johon on nyt lisätty mm. kyselyn tarkoitus. Kyselyssä on mukana myös avoin kysymys tekoälyn hyödyntämisestä työssä. Kyselyn voi laittaa eteenpäin.

Kyselyn tulosten perusteella voisi kehittää listaa Sairaala-farmasian keskeisiä lääketiedon lähteitä -taulukkoa ja tiivistää sitä vain niihin tietokantoihin, jotka ovat työssä välttämättömiä.

Lääkkeiden ympäristövaikutukset: Jatkotyö edellisen kolmivuotiskauden jälkeen: Kansainvälinen julkaisu aiheesta Lääkelaastareiden hävityskäytännöt ja tiedonsaanti / Outi Lapatto-Reiniluoto, Piia Siitonen, Henna Kyllönen

Artikkeli on lehdessä arvioitavana.

Tiedon tuottaminen ajankohtaisista ja tarpeellisista aiheista lääkkeiden käyttäjille: Biologiset lääkkeet ja biosimilaarit & apteekkien lääkevaihto / Kristiina Airola, Jouko Savolainen, Henna Kyllönen

Materiaali on kierrätetty keväällä 1.4.2025 lääkevaihdon ensimmäisen vaiheen (enoksapariini) yhteydessä. Vuodenvaihteessa on käsillä viimeinen vaihe (pitkävaikutteiset insuliinit). Käytännössä alkuvuonna ei vielä ole vaihdettavia tuotteita tässä ryhmässä.

Ehdotettiin kuitenkin, että laitetaan materiaali kierrätykseen vielä kertaalleen. Vaikka vaihtokelpoisia insuliineja ei ole heti tulossa, muistutetaan konseptin etenemisestä ja materiaali

toimii hyvänä kertauksena.

Fimean vaihtokelpoisten luettelon voisi esitellä samassa yhteydessä siltä varalta, ettei se ole ihan kaikille tuttu. Päivi Kiviranta toteuttanee jakelun.

Kehitysprojekti/toimenpide tekoälyn, kuten esim. Chat GPT:n haasteista ja hyödyistä lääketiedon hyödyntämisessä / Elsi Similä, Ville Valkonen

Työ jatkuu alkuvuodesta. Sairaala-apteeekeille lähetettävään Forms-kyselyn kautta saadaan lisätietoa myös tähän aiheeseen.

Viime toimintakaudella tuotettujen materiaalien päivitys

- **Lääkäreiden keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja**
Palataan seuraavassa kokouksessa
- **Hoitajien keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja**
Työryhmään ehdotettiin Outin lisäksi Kristiinaa ja Elsiä. Lisäksi ryhmä kaipaa edustajan hoitajista, Tarja Pajusta kysytään ryhmään mukaan. Mietitään vielä materiaalin tarkoitus. Listan otsikkoon ja ajatukseen voisi lisätä sanan luotettava, koska keskeisyys on enemmän mielipidekysymys.
- **Sairaalafarmasian ammattilaisten keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja /**
Erja Niemi, päivitystä jatketaan seuraavaksi kyselyn tulosten perusteella.
- **Apteekin farmaseuttisen henkilöstön keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja**
/ Henna käy listan läpi ja päivitetty versio voidaan julkaista esim. apteekeille suunnatun joulukalenterin yhteydessä.

Huumausainekirjanpitoon tehtävät muutosehdotukset päättäjille / Ville-Matti Mäkinen, Raimo Ojala

Työryhmä on tavannut ja artikkeli aiheesta on tekeillä ja etenee.

4. Muut asiat

Päivittäistavarakauppaan mahdollisesti vapautettavat lääkevalmisteet (Essi)

Essi kertoi hallitusohjelman mukaisesta lakimuutoksesta, jonka myötä on tarkoitus vapauttaa itsehoitolääkkeitä apteekkien ulkopuoliseen myyntiin. Esitys aiheesta on liitteenä. Lakimuutos on vireillä, ja päätöstä asiaan odotetaan pian, sillä muutoksen on tarkoitus tulla voimaan jo vuoden vaihteessa. Taksamuutos ja verotuksen muutos tapahtuvat myös tässä yhteydessä.

Nostot Lääkeinformaatioverkoston työryhmien puheenjohtajien ja sihteerien kokouksesta 4.11.2025

1. Olemassa olevien Lääkeinformaatioverkoston materiaalien tunnettavuuden edistäminen sekä kansalaisten että sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten parissa nousi esiin useiden työryhmien edustajilta.
2. Tärkeä vuosi 2026 on edessä - Lääkeinformaatiostrategiakauden 2021–2026 työn kokoaminen ja uuden strategian suunnittelu.

3. Lääkehoidon päivä on jälleen tulossa, teemana "Lääkehoito alkaa tiedosta – Itsehoitolääkkeet osana lääkitystäni". Päätapahtumana on kaikille avoin webinaari torstaina 12.3.2026 klo 13.00–15.15.
4. Nostot työryhmistä:
 - a. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt -työryhmän työtä eri oppilaitosten lääkehoidon opetussisällön kokoamiseksi pidettiin tärkeänä ja arvokkaana. Työ palvelee useita eri SOTE-ammattilaisia rekrytoivia organisaatioita.
 - b. Hienoa saada Fimean potilasneuvottelukunnan nykyiset jäsenet mukaan Lääkkeen käyttäjän osallisuus -työryhmään.

Päätettiin ensi vuoden 2026 kokousajat äänestyksen perusteella:

11.3. klo 13–15
13.5. klo 13–15
7.10. klo 13–15
2.12. klo 13–15

Seuraava kokous on siis 11.3.2026 klo 13–15

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.45. Essi kiitti työryhmää aktiivisesta osallistumisesta vuoden aikana ja toivotti hyvää loppuvuotta!

Liitteet: Esitys itsehoitolääkkeiden vapauttamisesta (Essi Kariaho)